

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling basisonderwijs

- Surf naar: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/documenten-en-publicaties/brochures/2011/04/14/5-stappenkaart-meldcode.html>
- Surf naar: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/documenten-en-publicaties/rapporten/2011/02/02/basismodel-meldcode-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling.html>

Inleiding

Beroepskrachten hebben een bijzondere verantwoordelijkheid voor de veiligheid van de kinderen en ouders met wie zij in hun werk te maken hebben. Zij zijn degenen die in actie moeten komen als er mogelijk sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld. Dit protocol vertelt hoe u dat moet doen.

Kinderen die worden mishandeld vertellen hier meestal niet uit zichzelf over, en dat geldt ook voor degenen die mishandelen. Daarom is het nodig dat beroepskrachten, die vanwege hun functie verantwoordelijk zijn voor de veiligheid van die kinderen en hun ouders, in actie komen als er mogelijk sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld.

In de praktijk leidt dit tot vragen als: wanneer is iets kindermishandeling en waar merk je dat aan? Wat moet je doen of juist niet doen als je kindermishandeling vermoedt? Wie is waarvoor verantwoordelijk? Bij wie kun je terecht? Wat zeg je tegen de ouders? Welke hulp is er nodig?

Dit protocol geeft antwoord op deze en andere vragen.

Inleiding

Stappenplan voor het handelen bij signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling

Deze meldcode voor het basisonderwijs is gebaseerd op de basismeldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, januari 2010 en ontwikkeld in samenwerking met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, Bureau Jeugdzorg Zuid-Holland en GGD Hollands Midden.

Beroepskrachten hebben een bijzondere verantwoordelijkheid voor de veiligheid van de kinderen en ouders met wie zij in hun werk te maken hebben. Zij zijn degenen die in actie moeten komen als er mogelijk sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld. Dit protocol vertelt hoe u dat moet doen.

Kinderen die worden mishandeld vertellen hier meestal niet uit zichzelf over, en dat geldt ook voor degenen die mishandelen. Daarom is het nodig dat beroepskrachten, die vanwege hun functie verantwoordelijk zijn voor de veiligheid van die kinderen en hun ouders, in actie komen als er mogelijk sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld.

In de praktijk leidt dit tot vragen als: wanneer is iets kindermishandeling en waar merk je dat aan? Wat moet je doen of juist niet doen als je kindermishandeling vermoedt? Wie is waarvoor verantwoordelijk? Bij wie kun je terecht? Wat zeg je tegen de ouders? Welke hulp is er nodig?

Dit protocol geeft antwoord op deze en andere vragen.

Op internet is veel aanvullende informatie over dit thema te vinden.

Indien een vermoeden van kindermishandeling is: www.protocolkindermishandeling.nl.

Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Het bevoegd gezag van Simon overwegende:

- dat elke Simon-school verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van dienstverlening aan zijn leerlingen en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan leerlingen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat van de medewerkers die werkzaam zijn bij een Simon-school op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met leerlingen en ouders/verzorgers attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;

- dat een Simon-school een meldcode wenst vast te stellen zodat de medewerkers die binnen een Simon-school werkzaam zijn, weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat een Simon-school in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de medewerkers bij deze stappen ondersteunt;
- dat onder huiselijk geweld wordt verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, eengerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis). Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex)partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten;
- dat onder kindermishandeling wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eengerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking;
- dat onder medewerker in deze code wordt verstaan: de medewerker die voor Een Simon-school werkzaam is en die in dit verband aan leerlingen van de basisschool zorg, begeleiding, of een andere wijze van ondersteuning biedt;
- dat onder leerling in deze code wordt verstaan: de leerling aan wie de medewerker zijn professionele diensten verleent.

In aanmerking nemende:

- de Wet maatschappelijke ondersteuning;
- de Wet op de jeugdzorg;
- de Wet bescherming persoonsgegevens;
- de Wet op het primair onderwijs;
- het privacyreglement van een Simon-school

stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast.

Uitgangspunt is dat binnen iedere school is afgesproken wie besluit om de melding door te geven; bij voorkeur directeur of IB'er. Bij enige twijfel over signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling wordt altijd het AMK of het meldpunt geraadpleegd.

Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Observeer
Onderzoek naar onderbouwing
Gesprek met ouders: delen van de zorg

Stap 2: Collegiale consultatie en raadplegen

Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Consulteer interne en externe collega's tijdens:
groepsbespreking
zorgteam
zorgadviesteam (ZAT)
Centrum voor Jeugd en Gezin
Bilateraal overleg met jeugdarts, sociaal verpleegkundige intern begeleider of andere betrokkenen, bijv. leerplichtambtenaar
Consulteer ook het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling
Uitkomsten consultaties bespreken met ouders
Overweeg registratie in de Verwijsindex Risicjongeren

Stap 3: Gesprek met de ouder

Gesprek met de ouder: delen van de zorg

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

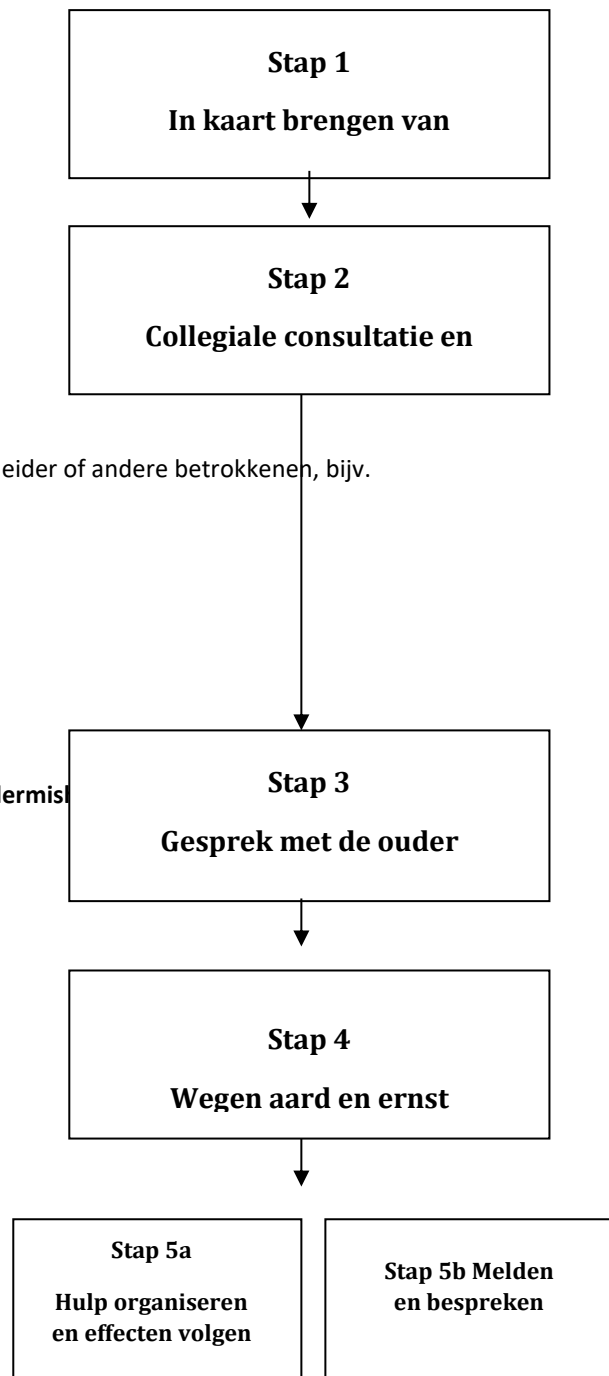
Weeg risico, aard en ernst van de kindermishandeling of huiselijk geweld..
Vraag het AMK hierover een oordeel te geven.

Stap 5a: Hulp organiseren en effecten volgen

Bespreek uw zorgen met de ouder
Organiseer hulp door ouder en leerling door te verwijzen naar Bureau Jeugdzorg
Monitor of ouder en leerling hulp krijgen
Volg de leerling

Stap 5b: Melden en bespreken met de ouder

Bespreek met de ouder uw voorgenomen melding
Meld bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Indien na enige periode onvoldoende verbetering zichtbaar is, is het van belang opnieuw contact op te nemen met het AMK en eventueel opnieuw een melding te doen. Het AMK adviseert, indien nodig, meerdere keren contact op te nemen indien u onvoldoende verbetering of verslechtering ziet.

Verantwoordelijkheden van een Simon-school in het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat.

Om het voor medewerkers mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en om de stappen van de meldcode te zetten, draagt een Simon-school er zorg voor dat:

directie, bestuur en/of leidinggevenden:

de meldcode opnemen in het zorgbeleid en/of veiligheidsbeleid van de organisatie;
een aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling (mogelijk de intern begeleider) aanstellen;
deskundigheidsbevordering opnemen in het scholingsplan;

regelmatig trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering aanbieden aan medewerkers, zodat medewerkers voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
de meldcode aansluiten op de werkprocessen binnen de organisatie;
de meldcode aansluiten op de zorgstructuur van de organisatie;
ervoor zorgen dat er voldoende deskundigen intern en extern beschikbaar zijn om de medewerkers te kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de meldcode;
de werking van de meldcode regelmatig evalueren en zo nodig acties in gang zetten om de toepassing van de meldcode te optimaliseren;
binnen de organisatie en in de kring van ouders bekendheid geven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
afspraken maken over de wijze waarop Een Simon-school zijn medewerkers zal ondersteunen als zij door ouders in of buiten rechte worden aangesproken op de wijze waarop zij de meldcode toepassen;
afspraken maken over de wijze waarop Een Simon-school de verantwoordelijkheid opschaaft indien de signalering en verwijzing voor een leerling stagneert;
eindverantwoordelijkheid dragen voor de uitvoering van de meldcode.

intern begeleider en/ of direct leidinggevende:

als aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling is aangesteld;
als vraagbaak functioneert binnen de organisatie voor algemene informatie over (de meldcode) kindermishandeling;
signalen herkent die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
kennis heeft van de stappen volgens de meldcode;
taken vaststelt van een ieder (Wie doet wat wanneer) en deze in de meldcode vastlegt;
de sociale kaart in de meldcode invult;
deelneemt aan het zorgadviesteam;
de aansluiting van de meldcode op de werkprocessen uitvoert;
de aansluiting van de meldcode op de zorgstructuur uitvoert;
samenwerkingsafspraken vastlegt met ketenpartners in de meldcode (sociale kaart);
de uitvoering van de meldcode coördineert bij een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling;
waakt over de veiligheid van de leerling bij het nemen van beslissingen;
zo nodig contact opneemt met het AMK (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling) voor advies of melding;
de genomen stappen evalueert met betrokkenen;
toeziet op zorgvuldige omgang met de privacy van het betreffende gezin;
toeziet op dossiervorming en verslaglegging.

leerkracht, vakleerkracht en/ of remedial teacher:

signalen herkent die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
overlegt met de intern begeleider bij zorg over een leerling aan de hand van waargenomen signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
afspraken uitvoert die zijn voortgekomen uit het overleg met de intern begeleider of andere betrokkenen, zoals observeren of een gesprek met de ouder;
de resultaten bespreekt van deze ondernomen stappen met de intern begeleider of andere betrokkenen.

de directie, de leidinggevende en de medewerkers zijn niet verantwoordelijk voor:

het vaststellen of er al dan niet sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld;
het verlenen van professionele hulp aan ouders of leerlingen (begeleiding).

Meer informatie

www.nji.nl/partnergeweld, www.nji.nl/publicaties, www.kindermishandeling.nl
www.huiselijkgeweldenberoepsgeheim.nl, www.huiselijkgeweld.nl, www.amk-nederland.nl
www.watkanikdoen.nl, www.kindertelefoon.nl, www.kinderrechten.nl, www.justitie.nl/helpdeskprivacy
www.opvoedingsondersteuning.info, www.protocolkindermishandeling.nl, www.meldcode.nl
www.onderwijsenkindermishandeling.nl, www.ppsi.nl, www.handelingsprotocol.nl

Praktische tips voor het verhogen van de kwaliteit van zorgteams en zorg- en adviesteams (ZAT's) in het primair onderwijs vind je in de brochure "Handreiking voor een effectief en efficiënt zorgteam of ZAT" Zie: www.nji.nl of www.zat.nl